

Fase

1

Kwaliteitscriteria voor de VRAAGVERHELDERING

1a Klachteninventarisatie, beschreven en benoemd vanuit het perspectief van betrokkenen (jeugdige / opvoeders / gezagdragers)

- Er is gesproken met de jeugdige zelf, opvoeders/ gezagdragers en belangrijke anderen voor de jeugdige
- Zorgen over het gedrag, de ontwikkeling of moeilijkheden van de jeugdige zijn beschreven in feitelijk en concreet waarneembaar gedrag
- In de woorden van jeugdige en betrokkenen met recente voorbeelden uit het dagelijks leven
- Prioriteiten van jeugdige en betrokkenen, waar zij hulp bij willen zijn beschreven
- Wensen mbt verandering van problematiek

Wat willen jeugdige en betrokkenen in de plaats zien in het functioneren van de jeugdige in het dagelijks leven en mbt hun eigen functioneren in de interactie met de jeugdige

KWALITEITSCRITERIA VOOR DE VERKLARENDE ANALYSE (VA)

Fase

2

Kwaliteitscriteria voor de VERKLARENDE ANALYSE

1b Professionele probleemformulering

- Moeilijkheden / symptomen / verschijnselen zijn geordend en samengebracht in clusters van met elkaar samenhangende problemen
- Top 3 van clusters, waarbij hulp is gewenst
- Deze top 3 wordt gedragen door zowel jeugdige als betrokkenen
- Moeilijkheden zijn feitelijk en concreet geformuleerd zonder interpretaties en voorbarige conclusies
 - NIET: 'Ze zit niet lekker in haar vel (vaag)'*
 - WEL: 'ze heeft moeite om.....'*
 - NIET: 'doordat ouders zijn gescheiden (voorbarige verklaring)'*
 - WEL: 'sinds 20XX woont ze bij vader (feitelijk)'*
- Per cluster uit de top 3 is er een professionele inschatting van:
 - aard
 - beloop
 - omvang
 - ernst
- Formulering is zonder veroordelende labels
 - NIET: 'hij is zelfbepalend/ manipuleert/ egocentrisch/ lui, etc'*
 - WEL: 'in termen van moeite met'*
- Uitzonderingen waarbij gewenste gedrag/ situatie nu al wordt vertoond zijn beschreven
 - NIET: 'als hij gemotiveerd is, lukt het wel'*
 - WEL: 'omgaan met kritiek lukt makkelijker als...'*
- Bij classificatie is benoemd op grond van welke criteria deze is toegekend (onderkende hypothese)

2a De verklarende analyse is een 'gedragen' analyse

Er is nagevraagd of jeugdige/ opvoeders/ gezagdragers:

- Het proces van vraagverheldering, VA en formuleren van doelen als een constructieve samenwerking hebben ervaren
- Zich eigenaar voelen van het resultaat van VA
- Vinden dat VA in begrijpelijke taal is geschreven
- Vinden dat ze VA aan anderen kunnen toelichten: wat er aan de hand is, wat daarop van invloed is en waarbij ze hulp nodig hebben

2b De inhoud van de verklarende analyse is gebaseerd op state of the art vakkennis

- De verklaring is in lijn met de huidige theoretisch goed gefundeerde en zo mogelijk wetenschappelijk onderbouwde vakkennis en richtlijnen
- Mogelijke onverenigbaar verschillende inhoudelijke opvattingen tussen professionele inschattingen en die van betrokkenen zijn aangegeven (agree to disagree)

BUREAU PEERS
strategische zorginnovatie

KENNISWERKPLAATS
JEUGD FRIESLAND
SAMEN | LEREN | DOEN

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

2c De redenering van de best mogelijke verklaring voldoet aan de VEST-criteria

Volledig

(de beste verklaring verklaart alle uitingvormen van de problematiek in het dagelijks leven)

- Van elk cluster uit de top 3 zijn de transactionele interacties benoemd tussen oorzakelijke omgevingsinvloeden en persoonskenmerken, (zowel gunstige/bevorderende als ongunstige/belemmerende)
- Van elk cluster uit de top 3 is nagegaan:
 - Waarom nu: welke aanjagende of uitlokkende omstandigheden (omgevingsstressoren) zijn het moeilijkst en geven stress?
Als deze zijn ontstaan in het verleden, hoe werken ze nu door in het heden?
 - Waarom gaat het niet vanzelf over: welke omstandigheden (omgevingsstressoren) maken dat verschijnselen van de problematiek niet verminderen of verdwijnen maar voortduren?
 - Waarom ik/wij: (eventueel) welke persoonskenmerken (kwetsbaarheden door aanleg of leerervaringen) maken gevoeliger (aanjagend of onderhoudend) voor omgevingsstressoren?
NIET: 'een classificatie als 'ASS' bij kwetsbaarheden'
WEL: 'beperkte sociale intuïtie bij kwetsbaarheden'
 - Wie biedt nu welke steun, waardoor het minder ernstig is dan het had kunnen zijn?
 - Welke sterke persoonlijke eigenschappen (kracht) zorgen dat verschijnselen van de problematiek verminderen?
- Uitkomsten van diagnostisch onderzoek, voor zover relevant voor het dagelijks functioneren of het detailleren van specifieke invloeden zijn in de verklaring verwerkt

Zowel sterke persoonskenmerken (vaardigheden en krachten) als zwakke persoonskenmerken (nog onvoldoende ontwikkelde of ontbrekende vaardigheden en kwetsbaarheden)

Economisch

(er worden niet meer factoren bijgehaald dan noodzakelijk om de verschijnselen te verklaren)

- De verklaring richt zich op elk van de moeilijkheden uit de top 3 (prioriteit)
- Alleen de relevante factoren van jeugdige en omgeving worden genoemd
- Invloeden uit het verleden worden alleen benoemd voor zover deze huidige invloeden verklaren. Relevante factoren uit het verleden (distale invloeden) zijn vertaald naar hun huidige aanjagende (proximale) invloed op de moeilijkheden

Distaal (in het verleden): 'opvoeder is mishandeld in diens jeugd'
Proximaal (huidige tijd): 'opvoeder heeft vermijdende coping ten aanzien van conflicten met de kinderen'

Samenhangend

(verband tussen de verschijnselen en de invloeden en de invloeden onderling)

- De invloed van de factoren (bijv. versterkend, verzwakkend, positief of negatief) wordt duidelijk gekoppeld aan de top 3 van verschijnselen
- De relatie tussen de verschijnselen van de problematiek, de verwachtingen en het vaardigheidsprofiel maakt duidelijk waarom er onvoldoende sprake is van 'goodness of fit'.
- De relatie tussen persoonlijke kwetsbaarheid en specifieke omgevingsstressoren (kwetsbaarheid- stressorenhypothese) voorspelt de verschijnselen.
- De positieve invloed van persoonlijke kracht en steun maakt dat de verschijnselen niet zo ernstig zijn als ze hadden kunnen zijn. Wat een ieder doet is concreet beschreven.

Toetsbaar

(opgenomen deeloorzaken kunnen worden onderbouwd vanuit observaties van betrokkenen, diagnostiek en/of ingezette interventies)

- Voorspellende als-dan hypothesen, die te toetsen zijn door inzet van aanvullende diagnostiek (verklarende hypothesen) of interventies die het aanjagende of onderhoudende mechanisme toetsen (veranderingsgerichte hypothese).
- Bijdragen van de verschillende deeloorzaken hebben behandelrelevantie

NIET: 'vader heeft een rugzakje'

WEL: 'vader heeft moeite om kalm te reageren bij situaties die doen denken aan wat hij zelf heeft meegemaakt'

3 Doelen

- Doelen zijn gebaseerd op de VA
- Doelen zijn resultaatgericht geformuleerd
NIET: 'zij leert haar zelfvertrouwen te vergroten'
WEL: 'zij probeert nieuwe dingen uit'
- Er is onderscheid tussen doelen voor de jeugdige en doelen voor de opvoeders/ gezagdragers
- Per doel worden één of meer interventies voorgesteld en beschreven